

6675

24
JOSEPH MARÍA POUS

LA MANTA

UNA PESETA

MADRID
Sociedad de Autores Españoles
1914

17

LA MANTA

QUADRET DRAMATICH

PER

JOSEPH MARIA POUS

Estrenat ab brillant èxit al teatre Principal, de Barcelona, la nit del
12 d'octubre de 1912

BARCELONA

BIBLIOTECA «TEATRO MUNDIAL»

21 - Carrer de Sant Pau - 21

1914

REPARTIMENT

Personatges

Actors

ROSA, dona d'en Pep, 45 anys	Sra. Parreño.
MIQUELET, fill d'en Pep, 16 ídem	Sr. Capdevila (F.)
PEP, 60 ídem	» Viñas.
JOAN, pare d'en Pep, 80 ídem	» Daroqui.
UNA VEU.	

ÈPOCA : AVUY

Acció : a Sant Martí de Provencals.

Aquesta obra és propietat de son autor, i ningú podrà representarla ni reimprimirla sense el seu permís

Els delegats de la *Sociedad de Autores Españoles* son els únichs encarregats del cobro de drets de propietat.

Queda fet el diposit que marca la llei.

FÉLIX COSTA

IMPRESSOR

Nou de la Rambla, 45

ACTE UNICH

El teatre representa l'habitació d'en Pep. Mobles modestíssims. Porta al fons. A la dreta, primer terme, una porta. En segón, la llar sense foch. A l'esquerra, en primer terme, una finestra; en segón, una porta. Petita taula de fusta pintada, a l'esquerra, y un banch de fusta. Al fons, dreta, un armari. Cadires de palla col·locades convenientment.

ESCENA PRIMERA

PEP y ROSA.

Al alsarse el teló, Pep, assentat al banch, prop de la taula. Rosa arreconant les cendres de la llar. Pensatiu, alsant el cap.

PEP ¡ Rosa !... Al menos fa un hora que rès em dius.

ROSA (Girantse.) ¿ Què vols que't digui, home?

PEP ¡ Sempre trista, sempre !

ROSA No hi puch fer més... jo prou voldria...

PEP No comprens que'm desanimés.

ROSA Puch estar alegre ; ; tu diràs !

PEP Es veritat ; però, ¿ veus ? ja comenso a trobar-me millor. ¡ Diantre de malaltia ! Ja fa cinch mesos que'm té així, però ja s'acaba. Cinch mesos ja és massa temps pera'ls que hem de viure del jornal.

ROSA Sobre tot ab el gasto que tenim.

PEP Em fonch per poder tornar al treball.

ROSA Ara torna a fer el valent, com en la primera convalecència, que vas recaure.

- PEP No, no tinguis por. Em sembla que aquesta postració no ha de durar sempre.
- ROSA Desgraciadament segueixes molt abatut.
- PEP Conech que vaig millorant. ¿Veus? (Incorporantse.) Sembla que'm torni la forsa. Ja quasi m'also sol. (Ho prova y cau abatut.)
- ROSA (¡ Val més que aixís s'ho pensi !)
- PEP No sabs el goig que'm darà el tornar a la fàbrica. (Pausa.) Em sembla que la febre em va disminuint. ¡ No sabs quant pateixo al veure'm aquí com si hi estigués escolat... inútil... mentres veig que la nostra situació de dia en dia es més trista... ¡ haventse acabat ja tots els recursos, tots ! ¡ Ah !
- ROSA ¡ No exageris !
- PEP La crisis que travessem és terrible... prou que ho veig, tant de bo no... (Després d'un petit silenci.) ¡ D'abans d'ahir que no dus les arracades !
- ROSA (Ab vivesa.) M'he descuidat de posàrmeles.
- PEP No, no és això.
- ROSA (Pertorbada.) Home, si ; t'ho asseguro.
- PEP (Interrompentla.) Veyam ; ensenyameles donchs. (Rosa procura ocultar sa turbació.) ¿ No veus que m'impaciento ?
- ROSA ¡ Oh ! Tu si que aviat... ¡ Recordat de lo que't diu sempre el metge !
- PEP ¡ El metge ! ¡ El metge ! No sab ell que'l coratge és el millor dels medicaments. ¡ Em sembla que ja deü veure la nostra situació ! ¡ Jo no puch demanar cada dia anticipos a l'amo ! Jo no goso. No fa per mi abusar. Y si no fos per les vuit pessetes que guanya cada setmana en Miquellet...
- ROSA (Interrompentlo.) ¡ Si, vuit pessetes pera quatre persones !
- PEP Bé, si em restableixo treballarem doble. En Miquellet es fa gran... té energia, enginy y molta forsa... el seu amo sembla que n'està molt content. ¡ Pobre xicot !

¡ Encara que jove, comprèn nostres angunies y les sent tant com nosaltres ! (Queda pensatiu.)

ROSA Cert. (¡ Es precis que li parli de son pare... y el cor me falta ! ¡ Bah ! Després l'hi diré.) (Aproximantse a Pep.) Que triga a venir en Miquelet.

PEP Serà ab els seus amichs... Després de treballar tota la setmana és just que's diverteixi el diumenge.

ROSA Es comprèn... però podria dar alguna passada per si se'ns ofería alguna cosa.

PEP ¡ No t'enfadis, Rosa ! Als joves els convé que'ls toquin els aires.

ROSA No m'enfado, però em sembla...

PEP Si que t'enfades.

ROSA (Ab carinyo.) ¡ No, home, no ! (¡ Es cert que per rès m'irrito ; m'ho conech jo mateixa ! Serà la fadiga que'm posa aixís.) ¿ Vols descansar una mica ?

PEP ¡ No ! Encara no.

ROSA (Dantse un cop de mà al front.) ¡ Bo ! Em descuidava de la medecina. Ja fa més d'una hora.

PEP ¡ Déu meu ! Veyam quan acabaré de pendre aquestes potingues. ¡ Pòrtala ! ¡ Pòrtala !

ROSA Ets un mal malalt, Pep.

PEP Sempre s'és mal malalt quan se té l'esperit preocupat.

ROSA Si segueixes així, quan torni et renyaré, ¿ sents ?

PEP Bueno, ja farà bondat.

ROSA (Dirigintse a la porta de la dreta.) Aixís sía. (Se'n va.)

ESCENA II

PEP, sol ; assentat prop la taula, després d'una pausa.

PEP ¡ Pobre Rosa ! ¡ que n'ha de fer d'esfossos perquè jo no compregui els seus

—Lo que volgheu, avi.—V quan li dich :
—Donchs bueno, fem això—ell me contesta, ab carinyo : —Això mateix desitjava.

PEP Oh, ja feu bé en refiarvos d'ell. Vos sou qui l'ha educat.

JOAN Be, es clar ; si jo ja no soch bo per res ;
; per vosaltres soch una carga !

PEP ; Oh ! ; Pare !

JOAN ; Si, una gran carga ! Més parlant del noy em distrech y potser la Rosa em necessita.

PEP No ; es per allà dins.

JOAN ; Pobre dòna ! ; Que'n passa de cuidado per tu ! ; Quants cops he cregut que no podria soportar tantes penes y fatigues !

PEP Prou me dol ; pobreta Rosa. Cregueu que'm sembla que tot mon afecte, tot mon amor, no fóra prou pera recompensarla.
; Ah ! Aixís que les coses s'arreglin y em trobi bé, veureu com li dono tots els gustos.

JOAN ; Vaya ! Es lo que't toca fer.

PEP Seguiré el vostre exemple. ¿Creyeu que no'm recordo de lo que vàreu fer per la mare ?

JOAN (Ab emoció.) ; Santa dòna ! ; Perquè Déu se l'en va dur tant prompte ? (Aixugantse els ulls.)

; No'm puch retenir les llàgrimes quan penso en el dia fatal que la mort m'arrencà a la meva companyera ! ; Ah ! ; En quaranta anys de matrimoni may se va torbar nostra santa pau !

PEP ; Pobre mare !

JOAN ; Sa mort ! Es l'única pena que'm donà.
; Oh ! Després de viure junts tants anys, em sembla que fóra just l'havernos mort tots dos.

PEP ; Voleu callar, home ! ; Y nosaltres ?

JOAN ; Ah ! Si el noy vos sentia parlar aixís... Cert. ; Soch un beneyt ! Mira que venir ara a contarte tristeses...

MIQUELET (Desde dins, cantant.)
«Escarbat bum bum
pósahi oli, pósahi oli
escarbat bum, bum,
pósahi oli en el llum.»

JOAN ¡ En Miquelet !
PEP ¡ Qu'és hermosa la joventut y l'alegría.

ESCENA IV

Dits y MIQUELET.

MIQUELET (Obrint ab vivesa la porta del foro. La tanca y s'assenta en una cadira prop de la porta. ¡ Renoy ! ¡ Renoy ! He corregut més que un ciclista. Ab quatre gambades, a caseta. (Alsantse y dirigintse a Pep.) ¡ Tira ! ¿ Encara esteu llevat ? ¡ Aixís m'agrada ! (L'abrassa. Després el mira ab atenció.) ¡ Si sou una font de salut ! (S'agenolla aprop d'ell, prenentli la mà.) ¿ Ja haveu fet bondat ?

PEP (Somrihent.) ¿ No el sentiu ?

MIQUELET Oh, jo no rich. Jo lo que vuy es que ne us impacienteu. ¡ Això no ! Ni l'avi tampoch.

JOAN Això és. Renya'ns ara.

MIQUELET (Jovial.) ¿ Com voleu curar, si per rès vos enfadeu ? ¿ Que m'amohino jo ?... Que'ls temps són dolents... ja'n vindrán de millors. Y si no, veyeu, quan ve una tempesta el cel s'ennuvola, deixa anar aigua, pedra, llamps y trons. ¡ Xech ! (Imitant els trons.) ¡ Que te trech ! ¡ trech ! ¡ trech ! l'un darrera l'altre, sembla que s'hagi d'enfonsar el món ; però després, per una esclatxeta ix el sol, desapareixen els núvols y ve la bonansa. ¡ Que n'és d'hermós el sol després de la tempesta !

JOAN (A Pep.) Te rahó.

MIQUELET Es clar que'n tinch.

PEP Tu encara ets un noy... quan tindràs alguns anys més... comprendràs...

MIQUELET ¿Creyeu que, encara que noy, no ho comprench tot? ¡ Prou ! Sé lo que vos amohina ; sé que la nostra posició no pot ser més trista ; sé que són mes felisses les feres del Parc que nosaltres...

PEP Si, no'ls falta menjar ni paguen lloguer.

JOAN ¡ Oy ! Ni els fan por els deshauçis.

MIQUELET (A Joan.) ¿Què vol dir això de deshauçis, avi?

JOAN Que'l que no vol pagar el lloguer de casa li planten els mobles al mitj del carrer.

MIQUELET ¿Al que no vol? ¿Y si no pot?

JOAN També.

MIQUELET Això si qu'és mal fet, per què una cosa és no voler...

PEP Y l'altra no poder. (Interrompentlo.) Tens rahó.

JOAN ¡ Diantre de xicot !

MIQUELET ¿Però el pare, què hi guanya neguitejant-se? Tardar més en curarse o exposarse a recaure. ¿No és veritat, avi?

JOAN Si, Miquel.

MIQUELET ¿Veyeu? Jo voldria trobar coses per alegrarvos, voldria ser xistós pera fervos riure sempre que estich aprop vostre.

PEP Ets un plaga. (Queixantse.) ¡ Ay !

MIQUELET ¿Que us canso?

PEP No, que'm distreus ; segueix. (Miquelet y Joan s'alsen.)

MIQUELET Be, sí ; ja veig que tot quant dich ho preneu a broma. Feu com el meu amo, que, l'altre dia, enrahonant ab un parroquià, li va dir, parlant de mi : ¿Veu aquest truhàn? Aviat serà un dels millors gravadors de Barcelona.

JOAN (Ab goig.) ¿Això va dir? (En Joan passa cap a la llar.)

MIQUELET (Ficantse les mans a les butxaques y passejant, dantse importancia.) ¡ Vaya ! ¡ Un dels millors gravadors de Barcelona !

PEP ¡ Vamos !

MIQUELET Lo que no'm va fer el pes va esser l'ex-

pressió de truhàn. ¿No és veritat que no ho soch, avi, treballant com treballó?

JOAN Es clar que no.

MIQUELET En fi, lo que jo voldria és ser aviat fadrí y cobrar bona setmanada. (En Joan s'assenta prop la llar, es treu la gorra y la deixa al banch.)

ESCENA V

Dits y ROSA.

ROSA (Surt del quarto de la dreta ab una tassa a la mà y s'adona de Miquel.) ¡Ah! ¿Ets aquí? Ja és hora.

MIQUELET Si, mare. (Mentres Rosa dóna la tassa a Pep.) Em sembla que fa morrets.

ROSA (Girantse.) ¿D'ahont véns?

MIQUELET De jugar ab els companys.

PEP (A Rosa.) ¡Ja l'he renyat jo! (Bevent.)

MIQUELET (A Rosa y abrassantla.) Dispenseu, mare. M'han enviat a un recado y no he pogut venir més prompte. (La torna a abraçar.) ¿Que ja no m'estimeu?

ROSA (Ab carinyo.) Vés, vés; ¡que la sabs llarga, truhàn!

MIQUELET ¿Veyeu? No vull que m'ho diguin, això.

PEP Rosa; potser qu'anés a descansar una mica.

ROSA ¿Que't trobes malament?

PEP No, no; però em sembla que una estona de repòs m'aniria bé. Dom el bras, Miquet.

MIQUELET (Donantli el bras.) ¡Ab molt gust, pare! (Pep s'alsa ab pena.) Repenjevós en mi, no tingeu por. ¿Us penseu que no tinch forsa?

PEP (Alsat, apoyantse ab Miquel y Rosa. A Rosa.) Em sembla qu'he millorat desde'ahir. (Poch a poch l'acompanyen al quarto de l'esquerra.)

MIQUELET ¡Apoyevós, home! Quan jo era petit y no podia caminar em duyeu en vostres brassos. Ara, noy, els papers s'han canbiat. (Se'n van.)

ESCENA VI

JOAN sol, passant a l'esquerra. Després MIQUELET.

JOAN ; Ah ! ; cors nobles ! Pensar qu'estich aquí vell, malalt, inútil... y no obstant em veig prodigat de cuidados y carinyo com si jo no fos una carga per ells. (S'assenta prop la taula.) ; Ah ! ; La vellesa ! Arribar a vell sense poder treballar no havent fet may per gust un sol día de festa ! ; Això no és just !

MIQUELET (Surt del quarto, arriba al mitj de l'escena, s'atura, veu a Joan y diu, a mitja veu.) Tinch de dirvos una cosa. Ja torno. (Entrant al quarto de la dreta.)

JOAN (Sense adonarse'n alsant el cap y continuant.) En fi, no hiensem. Potser aviat podran desembarassarse de mi. Espero impacient la contestació de si m'admetran a les Hermanitas ! Allavors no'ls podré veure com ara... ; Adeu, caricies y dolces paraules ! (Plora. Silenci.) ; Viuré sol entre vells com jo, gastats pels anys y les enfermetats ! ; Ah ! (Al banch de la llar.)

ESCENA VII

JOAN y MIQUELET.

MIQUELET (Surt devorant un rosegó de pa.) ; Que bo és tenir gana ! (Em fa l'efecte que menjo sopa sense caldo.)

JOAN (Adonantse'n.) ; (¡ Pa sech !... ¡ Oh !)

MIQUELET (Prop d'ell mirantlo.) ¿ Què teniu, avi ?

JOAN (Procurant amagar sa emoció.) ¿ Jo ? ; res !

MIQUELET (Agafantlo per les mans y mirantse'l després.) ¿ Que us penseu que no hi lluco ? ; Teniu els ulls molls !

JOAN (Pertorbat.) ; No, home, no !

- MIQUELET ¿Que no? Jo no bado, avi! Això no val.
¡Sembla mentida! ¡No sé perquè teniu
de plorar! ¡No ho entench! ¿Què
s'hi guanya posantse aixís? ¡Estigueu
alegre! ¡Batua el món! ¡Ah! ¡Si jo tin-
gués dos o tres anys més!... (Ab tristesa.)
¡Però soch un noy!... Allavores guanya-
ria bona setmanada y no aniríem tant
errantes. Jo treballo quant puch. ¡Des-
prés, encara que'm rebotés el cap contra
les parets rès ne trauria! Sent aixís, ¿què
s'hi guanya ab desesperarse? Rès. Qui
sab; ¡si fóssim ríchs, potser no ens es-
timaríem tant com ara!
- JOAN (Ab emoció.) ¡No! ¡Tu no ets un noy!
¡Tu ets un home, Miquelet!
- MIQUELET (Content.) ¿De debò?
- JOAN ¡Si!... ¡Un home! No me'n desdich.
- MIQUELET (Molt alegre y saltantli al coll.) ¡Bravo, avi!
¡Bravo! ¡Ah! Tinch de dirvos una cosa.
(Mirant del costat de la porta del seu quarto.) ¿Sa-
beu, quan vos he deixat, aquest dematí?
- JOAN (Procurant recordarho.) ¿Aquest matí? ¡Ah!
sí, ¿què?
- MIQUELET (Torna a mirar a là porta y ab misteri.) ¿A que no
endevineu ahont he anat?
- MIQUELET ¡No ho endevinaríeu may!
- JOAN Diques, ¿ahont?
- MIQUELET (Torna a mirar a la porta; després, a mitja veu y ab
misteri.) Ja vos ho diré... ¿No ho contareu
a ningú? (Mirant encara cap a la porta.) He anat
a guanyar dos *brigadiers*.
- JOAN ¿Dos *brigadiers*?
- MIQUELET ¡Dos duros, home! (Després d'haver mirat pel
mateix costat, treu dos duros en pessa de la butxaca y
els hi ensenya.) Mireuse'ls, ¡y que no són
sevillanos ni *alicantinos*!
- JOAN (Ab severitat.) ¿Al joch?
- MIQUELET (Sorpès.) ¡Y ara! ¡suposar això de mi!
(Enfadat.) ¡Ja no us estimo!

- JOAN ; Home !... Em dius qu'has guanyat dos duros... Esplica't.
- MIQUELET ; No ! ; M'heu fet enfadar !
- JOAN ; No veus que ho he dit sense malícia?
- MIQUELET (Ab to confidencial y mirant de tant en tant cap al seu quarto.) Figureuvos que ahir, al tornar d'un recado de l'amo, vaig trobar un portamonedes.
- JOAN ; Ah !
- MIQUELET L'obro a corre-cuyta y ; renoy, renoy ! hi havia a dins un niu de moneda y un bitllet de banch. No sabent a qui perteneixia tant diner, el vaig depositar a la casa de la Vila.
- JOAN (Ab entusiasme.) ; Bé ! ; Molt bé !
- MIQUELET (Ingenuament.) Oh, no ho sab fer tothom, això.
- JOAN Tens rahó.
- MIQUELET El vaig entregar al secretari, em va dir moltes coses, molts compliments, y lo més bó és que'l senyor que l'havia perdut es va presentar a reclamarlo y va dir : «Si es trova y algú el portés, que ho dubto, dónguili dos duros per gratificació.» Avuy hi he passat per saber si l'havien recollit, y... veu? (Ab alegría.) ; Hi he entrat pobre y n'he sortit rich ! ; Mireu, mireu com brillen !
- JOAN Bé, ¿y què'n faràs de tot aquest diner?
- MIQUELET Donaré una sorpresa a la mare. (Després d'haver mirat cap a la porta del seu quarto.) Aquest vespre els hi posaré dessota del plat. ; Quedarà més parada !
- JOAN ; Bona idea !
- MIQUELET Sols que ara se me n'acut una altra.
- JOAN ; Quina?
- MIQUELET Cambiar els duros per deu *papallonas*.
- JOAN ; Com ! ; Papallonas?
- MIQUELET Per pessetes, home ! Fan més cantitat y la sorprendrà més.
- JOAN ; Diantre de noy !

- MIQUELET Si, si ; vaig a canviarlos. Si em criden, excuseume ; ¿ho sentiuh?
- JOAN Vés, vés, dimoni.
- MIQUELET Prompte torno. (Falsa sortida ; obre la porta del foro y torna.) ¡ No ho digueu pas ! (Se'n va.)
- JOAN (Sol.) Té un cor d'àngel !

ESCENA VIII

JOAN, PEP y ROSA.

- ROSA Sostenint a Pep, que camina ab pena apoyantse en son bastó.) No t'havies de moure del llit.
- PEP (Dirigintse a la taula.) ¡ Ca ! Quan no puch dormir, el llit em pesa. (Assentantse al sofà.) ¿Que no voleu esmorsar, pare?
- JOAN Bueno... després.
- ROSA (A Joan.) La sopa es refreda, anem.
- JOAN No tinch gana.
- PEP Aneu, pare, aneu ; no'm feu enfadar.
- JOAN Si no tinch gana, t'ho asseguro.
- PEP Bueno, menjeune poca o molta ; doneu-me aquest gust.
- JOAN No t'enfadis. Ja hi vaig. ¿Vindràs també, Rosa?
- ROSA Si ; comenseu. (Joan se'n va primera dreta.)

ESCENA IX

PEP y ROSA.

- PEP ¡ Ja'm trobo millor ! Veste'n veste'n. Rés necessito.
- ROSA (Apart dirigintse cap a la porta de la dreta.) (No m'atreveixo a dirlihi. Però tinguem valor. Ell ho compendrà com jo.) (Prop de Pep.) Escolta, Pep. Em descuidava de dirte lo que m'ha pasat aquest matí. Al tornar de plassa he trobat a nostre antich vehí, el senyor Serra.

PEP ¡Ah! ¿Y què t'ha dit?
ROSA M'ha preguntat si coneixia algún home de certa edat per tenir compte en el séu despatx.

PEP (Pensatiu.) ¡Ah! Molt bé.

ROSA (Seguint.) Y per dur algún recado durant el dia.

PEP (Sempre pensatiu.) ¡Ah! ¿Y dur recados?

ROSA (Preocupada.) ¡Oh! ¡Poca cosa! Algún recado o avís... (Després d'una pauseta.) Allavors... he pensat en ton pare.

PEP (Alsant el cap.) ¿El pare?... ¡Dur recados a la seva edat!... Dóna, tu somnies. ¡A la seva edat!

ROSA ¿No sé perquè?...

PEP ¡Rosa!... ¿Tu no reflexiones?...

ROSA ¿No surt poch o molt cada dia? Donchs...

PEP (Interrompentla.) ¿Que vols acabar ab aquest pobre vell? ¡Oh! ¡May hauria cregut això de tu!

ROSA No sé com ets... tot t'enfada, tot t'amohina... Bé hem de procurar viure tots... y tu sabs, més bé que jo, que ja hem acabat tots els recursos!

PEP (Cremat.) ¡Prou! No m'en parlis més d'això.

ROSA Crech que no n'hi ha per tant. Jo proposava...

PEP ¡Prou, te dich!

ROSA ¡Home! Tu no m'has comprès... com a tots els malalts, poca cosa t'impresiona. (Surt Joan, y del dintell de la porta sent les últimes paraules y es deté sense ser vist.

PEP Ja fa cosa d'un més que procures ferme comprendre que'l pare, per nosaltres, és una carga. ¡Ja't vaig privar que tornessis a tractar d'aquest assumpte!

ROSA Fill, es precis veure les coses tal com són... ; jo tinch tant bon cor com tu ; l'estimo molt, al teu pare... però... en fi... nosaltres no tenim rès... rès... (Moviment de Joan; després desapareix.)

PEP ; Bueno ! Si algú té de sortir d'aquí seré jo.

ROSA (Espantada.) ¿Tu?

PEP Si... aniré al hospital.

ROSA No diguis això, Pep.

PEP Ja fa temps que hauria de serhi.

ROSA (Vivament.) ¿Tu et creus que tindria valor per soportarho?... Tu, l'espós meu, cuidat per altres mans que les meves? ; Oh ! ; May ! ; Déu meu ! ¿Què't he fet per que aixís em detestis?

PEP (Plora.) ¿Però, que ets boja? Vamos, dona, vamos !

ROSA ; Pep ! (Aproximantse a ell.)

PEP ; No !... Deixa'm.

ROSA ; Pep !...

PEP ; Oh ! Tu no sabs el mal que m'has fet.

ROSA ; Es que tu per rès t'irrites ! Certes coses no's poden tractar, ab tu : Tindries de comprendre que jo ja estich cansada de veure't aixís, desgraciat, faltat de tot ; creu que hi ha moments que jo fins perdo la xaveta.

PEP (Rendit.) Si, si. Ja sé que tu ets bona, sol-sament...

ROSA No ; digues que tú ja no'm vols !

PEP Déu ho sab, si et vuy.

ROSA ; No !

PEP ; Rosa ! ; Rosa !

ROSA ; Espós meu ! (S'apoya en el sofà. Pep l'abrassa. Silenci.)

ESCENA X

Dits y MIQUELET.

MIQUELET (Surt pel foro després d'haver tancat la porta y diu apart.) ; Me caso ab ronda ! (Tccantse la butxaca del pantalón.) Ja les tinch. (Apercibeix a Pep y a Rosa ; baixa vivament y diu alt.) ; Tira !

¡ tira ! ¡ Aixís m'agrada ! (Precipitantse a ells.) Part hi vull, que avuy és diumenge. (Els abraça.) ¡ Que m'agraden les carícies ! Si ara em veyessin els del taller, em dirien «acordeón.»

PEP ¿Acordeón? ¿per què?

MIQUELET Perquè quan estich alegre diuhen que m'estiro y m'arronso.

PEP Y ROSA (Rihent.) ¡ Ja, ja, ja !

MIQUELET (Passant a la dreta y apart.) (Vaig a ensenyar les *papellones* a l'avi...) (Treyent de la butxaca una carta.) ¡ Ah ! Y aquesta carta que m'han dat per ell. (Se'n va corrents per la porta de la dreta.)

ROSA (Ara que'l noy és aquí, procuraré que m'hi dongui un cop de mà.) ¿Vols alguna cosa, Pep?

PEP No.

ROSA Desseguida torno. (Se'n va per la dreta.)

ESCENA XI

PEP sol. Després JOAN.

PEP ¡ Quina convalecencia més llarga ! Hi ha moments que desitjo reposar per sempre. ¡ Ah, si jo pogués morir-me ! (Pausa. Alsant el cap y seguint.) ¡ Morir !... No obstant, encara no soch vell... ; després, ¡ estimo tant als que'm rodegen y ells a mi !... ¡ Oh, si ! fóra un crim abandonarlos ! Ma vida es d'ells. ¡ El pobre pare ! (Silenci.) ¡ Ah ! ¡ Que mala consellera és la miseria !

ESCENA XII

JOAN y PEP.

JOAN (Surt del quarto de la dreta ab un paquet a la mà y un bastó a l'altre.) ¡ Pobre Pep ! ¡ Quin dis-

gust li tinch de dar ! ¡ Oh ! (Passa al fons de l'esquerra y ho deposita tot sobre d'una cadira. Sempre al fons, apart.) ¿ Com donarli tant mal trago ? ¡ Y si es posa més malalt !... ¡ No hi ha més !... el sacrifici és gran... després, les circumstancies ho exigeixen. (Baixant al prosceni.)

PEP ¿ Que veniu a ferme companyia, pare ?
JOAN ¡ Oh ! Si... (Pren una cadira y s'assenta aprop d'ell.) Y ademés tinch de dirte coses molt series. (Moviment de Pep.) ¿ Em promets escoltarme ab calma ?

PEP (¿ Què'm voldrà dir ?) Ja sabeu el respecte que sempre us he tingut.

JOAN Ja sé que tu ets un dels millors fills. (Després d'un petit silenci.) Desde'l dia que Déu cridà a son costat a la teva pobre mare, abandonat aquí baix, casi cego, he trovat aprop teu y de la Rosa els plers més grans del cor, els que m'han fet tenir més apego a l'existencia. Després, francament, aquest noy que he educat y tant estimo m'ha creat també una segona vida.

PEP ¿ Acàs voleu dir que m'he cambiat ?
JOAN ¡ No, fill ! Més la desgracia s'ha apoderat d'aquesta casa. La terrible malaltia que engendra la miseria y compromet el porvenir, quan no mata, t'ha vingut a aclaparar, y ta modesta casa, plena abans de ditxa y ventura, s'ha transformat en hospital de dol y sufriments. ¡ Ah ! ¡ Quant he sufert veyentme condemnat a l'inactivitat forcosa ! ¡ No ho sabs tu ! Jo soch vell, y ab gust daría els pochos dies de vida que'm resten per tornarvos la salut y la felicitat.

PEP ¡ Oh ! ¡ Pare !
JOAN ¡ No més vos puch dar llàgrimes inútils !
PEP ¡ Però, pare ! ¡ A pesar de tot, rès ens falta ! Deixeu que'm restableixi... allavores, treballant...

JOAN (Interrompentlo.) Si... ja't posaràs bo... més

pera recobrar lo perdut... ja ho he passat jo això. Aixís és que, pensant madurament, fa cosa d'un mes que he pres una resolució irrevocable.

PEP ¡Pare! Si no us sab greu... ja'm direu això quan estigui restablert.

JOAN (Seguint.) Recomanat per mon antich amo, he demanat per entrar en les «Hermanitas».

PEP ¡Oh! ¿Què diheu?

JOAN Y mira, acabo de rebre ara una carta del director. Ja soch admès des d'ahir. M'hi puch presentar quan vulgui.

PEP (Ab gran desespero.) ¡Oh! ¡No sé si somnío o estich despert! ¿Diheu que voleu anàrvosen? ¿Vos, deixarnos? ¡Oh, no, no! (Plora.) ¡No us en anireu! (¡Ah! ¡Potser va sentir a la Rosa!... Si... Fa un mes, ara'm recorda.) (Després d'un silenci.) ¡Això no serà, pare, no; es impossible!

JOAN ¡Vamos, Pep!... ¡No's tracta, ara, de plorar com una criatura! Tu ets un home, y com a tal, deus jutjar les coses per son just valor. Reflexiona un moment... ¿Quina situació es la nostra?

PEP (Abatut.) ¡Comprench! La miseria us espanta.

JOAN (Ab tristesa y resignació.) ¡Bé! ¡Si! ¡M'espanta la miseria! Per la teva dòna... per ton fill... ¡Si! Per ells, m'espanta la miseria. (Alt y alsantse.) ¡Déu meu!... Jo m'he dit: un de menos, a la barraca, sembla rès, però és una carga de menos... y, desgraciats y pobres com som, no cal pensarshi gaire. Sent aixís, com he pensat que de quedarme aquí, després de la declaració que t'he fet, causaria escenes doloroses per tots, y és una resolució irrevocable, me'n vaig desseguida. ¡Ja he fet el meu paquet!

PEP (Anonadat.) Bueno. ¡Sigui! Feu lo que volgueu. (Silenci. Apercebeix a Miquelet, que entra per

la dreta.) ¡ Crida a ta mare ! (Miquelet torna a entrar en el quarto y surt desseguida. Joan passa a la dreta.)

ESCENA ÚLTIMA

Dits, MIQUELET. Després ROSA.

- MIQUELET (Dirigintse a Joan y a mitja veu.) ¿ No ho haveu dit pas, avi?
- JOAN (Contestant maquinalment.) ¡ No !
- ROSA (Surt ab vivesa y dirigintse a Pep.) ¿ Que't trobes més malament?
- PEP (Alsant el cap.) ¡ No ! ¡ Queda't, Rosa ! (Rosa passa a la seva dreta.) Miquelet, vina aprop meu. (Miquelet se coloca a l'esquerra.) ¡ Vos tinch de dar una mala noticia ! (Silenci.) El pare està decidit a deixarnos.
- MIQUELET (Molt sorprès.) ¿ Deixarnos?
- ROSA (¿ Què haurà passat?)
- MIQUELET ¡ Deixarnos a nosaltres ! (Dirigintse a Joan y saltantli al coll.) Això no és veritat, ¿ oy avi? (Joan no respònd.) ¡ Vaja, això es *gotlla* !
- JOAN No, Miquelet. Es la veritat.
- MIQUELET (Ab forsa.) ¡ No, no ! ¡ Vos no us en aneu ! Jo no ho vull, que se'n vagi l'avi !
- JOAN (Ab sofocació ofegosa.) Es necessari, fill meu.
- MIQUELET (Sorprès.) ¿ Es necessari? ¡ A fe, no ho comprench ! (Ab marcat desespero es dirigeix a Pep, després a Rosa ab to suplicatiu.) ¡ Pare ! ¡ Mare ! digueuli que's quedí... ¡ digueuli ! (Després d'un petit silenci se dirigeix a Joan.) ¿ Que ja no m'estimeu, avi?
- JOAN ¡ Al contrari ! Perquè us estimo massa... us tinch de deixar.
- MIQUELET (Ab vivesa.) ¿ No deù ser per algùn altre motiu? ¡ Ah ! ¡ quina pena em feu ! (Silenci. Tot de cop tremola; després es dirigeix a Pep.)

¡ Oh ! ¡ Déu meu ! ¿ Que... potser sou vos qui...

PEP (Ab severitat.) ¡ Calla ! (Miquelet, aterrat per aquest mòt, recula cap a Joan.)

JOAN (A Miquelet.) ¡ Tonto ! No me'n vaig pas per sempre.

MIQUELET (Vivament, anant cap al foro.) ¡ No, vos no us en aneu d'aquí ! ¡ No y no !

JOAN Si, però si tornaré... quan serem menos pobres. ¡ En la pobresa no hi ha felicitat !

MIQUELET (Aterrat per aquestes paraules, deixa caure els seus brassos.) ¡ Ah ! Ara ho comprench. (¡ El treuhen !)

ROSA Però en fi... ¿ Ahont aneu ? Marxar tant depressa... (Joan li dóna la carta. Ella la llegeix.)

JOAN (Dirigitse al fons pren son paquet y el bastó ; es posa la gorra y s'acosta a Pep.) ¡ Vaja ! Tu qu'ets un home, encarrega't d'aconsolarlos, y com no hi ha cap necessitat de que's renovin aquestes escenes, us vull abraçar y anar-me'n.

PEP (Com més va, més abatut.) ¡ Jo, ni puch dirvos una paraula ! No sé... estich abrumat... abatut... ¡ No puch més ! ¡ No puch més !

JOAN Sols us vull demanar una cosa : l'hivern es rigurós... ¡ em fa por el fret ! ¡ Si, tu em volguessis dar la manta !... (Miquelet, preocupat, no contesta.)

PEP ¡ Miquelet ! (Sens dir paraula es dirigeix cap a Pep.) Ves al meu quarto y porta la meva manta per ton avi. (Miquelet va a buscarla al quarto de l'esquerra.)

JOAN ¡ Vamos, fills, tingueu valor ! ¡ Aquesta separació m'és tant crudel com a vosaltres... però ja que's fa necessaria devem tots resignarnos ! (Quasi plorant, a Rosa.) Cui-deu bé a en Miquelet, al menys. Si ve un temps més ditxós...

MIQUELET (Porta una manta y l'entrega a Pep.) ¡ Teniu, Pare ! (Passant a la dreta.)

- PEP (Va per plegarla y s'admira de la petitesa de la manta y la gira en tots sentits.) ¡ Miquel !
- MIQUELET ¡ Pare ! (Sens moure's.)
- PEP (Com més va més sorprès.) Però... (Mirant a Miquelet.) ...aquesta manta...
- MIQUELET L'he tallada pel mitj.
- PEP ¿ Y l'altra meitat ?
- MIQUELET ¡ L'altra meitat !... La guardo per d'arvos-la el dia que jo us acompanyaré a les « Hermanitas », com avuy hi acompanyeu al vostre pare.
- PEP (Aterrat per aquestes paraules, deixa caure la manta, alsa les mans al cel, s'aixeca y cau a terra desvanecut, exhalant un crit.) ¡ Ah ! (Rosa es precipita a auxiliarlo; Joan deixa caure son paquet y el bastó, a fi d'alsar a Pep. Miquelet corre a agenollarse prop d'ell.)
- JOAN ¡ Son crudels, les criatures !
- PEP (Poch a poch torna en si.) ¡ Aire ! ¡ Aire ! ¡ M'ofego.
- ROSA (Va a obrir la finestra.) (¡ Oh ! ¡ Quin exemple !) ¡ Pep ! ¡ Pep ! ¡ Fill !
- PEP (Entre tots l'alsen. Obre els ulls y mira els que'l rodegen.) ¡ Ah ! gracies, gracies. Ja estich millor !
- ROSA ¡ Això no és res ! (Truquen a la porta del fons; llarch silenci.)
- PEP ¿ Es a casa ? (Tornen a trucar.)
- VEU (Desde dins.) ¡ Pep ! una carta per vos.
- MIQUELET (Corre a obrir.) Gracies, Barceló. (Després d'haver tancat la porta, mira el sobre-escrit.) ¡ Ay, ay ! Qualsevol diria qu'és lletra de l'amo. (Dóna la carta a Pep.)
- PEP (S'aixuga el front, pren la carta de les mans de Miquelet, les mans li tremolen; després li torna la carta.) ¿ Vés què diu ?
- MIQUELET (Després d'haver passat els ulls per la carta y demostrant gran alegria.) ¡ Me caso en ronda ! Escolteu lo que diu, escolteu. (Moviment de tots. Llegint.) « Apreciat Riera : Vostre fill Miquel em presta grans serveys. Tant, que, per recompensarlo, he decidit desde demà darli la paga ordinaria d'un fadrí. »

- PEP (Ab alegría.) ¡ Ah ! ¡ La sort ens torna a somriure ! (Dant la mà a Rosa.) ¿ Ho veus ?
- MIQUELET (A Joap.) Aixís l'avi ja no'ns deixarà. ¿ Oy, que no ?
- JOAN No, soch vostre.
- ROSA ¡ També dintre la pobresa hi ha felicitat !
(Joan, Rosa y Pep s'abressen.)
- MIQUELET (Saltant d'alegría y tirant enlaire la gorra.) ¡ L'avi es queda ! ¡ Viva l'avi ! ¡ Viva ! ¡ Viva !

CUADRO

TELÓ

BIBLIOTECA TEATRO MUNDIAL

CARRER DE SANT PAU, 21.—BARCELONA

OBRES CATALANES

1. La sala de rebrer
 2. Un beneyt del cabàs
 3. Lo ninot de mollas
 4. L'agencia d'informes comercials
 5. Un pa com unas hostias
 6. Toreros de pega
 7. Las huelgas, o els amos y els dependents
 8. A sants y a minyons...
 9. Mala nit
 10. De panxa al sol
 11. Viatge de boda
 12. Sense argument
 13. La criada nova
 14. El niu d'aucellets
 15. La gent del ferro
 16. A cà la modista
 17. L'últim grahó
 18. L'hereu Pruna
 19. La manta
-